בר:

לומח כבו, בי נושי משפות.
 מגילה כל. ד"ה אלמלאן,
 בקרא כמיב המשחים
 וגס בע"י אימא כך ועי
 פירט"י במלכים שכמב הוא

הר המשחה וכיון שהזכיר את

שמו ע"י ע"ו שינו שמו לגנאי עכ"ל], ד) [חולין ו: ועי חום' שם ז. ד"ה אלא], ה) בכ"י הגי

ואמר וכן לקמן, ו) סנהדרין כא: ע"ש, ו) ע' ברכת הזבח

כריתות כה:, ק) [ועמ"ם

וכו׳ שחיה מר עוקבה בעל תשובה שנתן עינו וכו׳ וכשהוה יוצה לשוק היה נר דולק ברחשו

מו השמים ועל שם כך קרא

גליון הש"ם

, תום' ד"ה דצוציתא וכו' על ראשו. ע' סנהדרין דף לא ע"ב ברט"י ד"ה לדויו ליה:

רב נסים גאוו

נצא בר נצא. נצא הא דאמרן, בר נצא דכתיב

יווו״א מוז ויבא שאול עד

עיר (שלמה) ועמלק] וירב בנחל. אמר ר' מני על עסקי נחל, בשעה שאמר הקב"ה

לשאול ועתה לך והכיתה

את עמלה נשא שאול הל

וחומר רעצמו ואמר ומה

המאבד נפשות הרבה על

אחת כמה וכמה, ועוד אם

אדם חטא בהמה מה חטאת

ליה רבי נתו צוליתא

רש"י סנהדרין לא: ד' וכו' שהיה מר עוה

מב א טוש"ע ח"מ סי ז'

תורה אור השלם וַיְרגֵל בְּעַבְדְּךְּ אֶל אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ וַאדנִי הַמֶּלֶךְ בְּמֵלֶאַךְ הָאֱלֹהִים וַעִשֹׁה

הַטוֹב בְּעֵינֵיף:

יןי: שמואל ב יט כח שמואל ב יט כח 1 האמר לו המלך למה תְּדַבֶּר עוֹד דְבָרְיף אָמִיְרְתִּי אַתָּה רְצִיבָּא תַּחְלְקוּ אֶת הַשְּׁדָה: וַיאמֶר בְּמִבְּשֶׁר אֶל הַמֵּלֶךְ גַּם אֶת הְבֹּל יִקְּח

אָר וְתְּקֶלְן גָּם אֶת וְתַּבּל יְקְּוּל אָחֲרִי אָשָׁר בָּא אָדני הַמֶּלֹךְ בְּשָׁלוֹם אָל בִּיתו: שמואל ב יט ל-לא 3 וּבָן יְהוֹנְתָן מְרִיב בָּעַל וִמְרִיב בַּעַל הוֹלִיד אֶת מיבה:

דברי הימים א ח לד זיָבא שָאוּל עד עיר עָמְלַק וַיְּרֶב בַּנְּחַל: שמואל א טו ה

זיְהִי לְעַת זְקְנֵת שְׁלֹמה 5 נשיו הטו את לבבו אחרי ָּנְשְּיוֹ וְשׁוּ אֶחֹנְ לְבָבוֹ אַוְחֵי אֱלֹהִים אֲחַנִּים וְלֹא הָיָה לְבָבוֹ שָׁלַם עם יְיִ אֱלֹהִיו בַּלְבַב דְּוִיד אָבִיוְ: יבו. מלכים א יא ד

6 אז יבנה שלמה במה לְבְמוֹשׁ שָׁקָץ מוֹאָב בְּהֶר אֲשֶׁר עַל פְּנֵי יְרוּשְׁלֶם וּלְמֹלֶךְ שָׁקָץ בְּנֵי עַמוֹן: מלכים א יא ז מלכים א יא ז

7 אַז יִבנָה יָהוֹשׁעַ מוֹבַּחַ לִייִ אלהי ישראל בהר עיבל:

אֶכהַי יִשְרָאֵל בְּהַר עֵיבְּכ:
יהושע ח ל
אַ וְאָת הַבְּמוֹת אֲשֶׁר עַל
בְּנָר הַבְּשִׁלְם אֲשֶׁר בַּנִה בְּנָר הַבְּעָר בְּלַ
בְּרָר הַבְּעָשְׁרַת אֲשֶׁר בָּנָה בִּינִיתוּ אֲשֶׁר בָּנָה בִּינִיתוּ אֲשֶׁר בָּנָה בִּינִיתוּ אַשְׁר בָּנָה בּינִיתוּ אַשְׁר בְּנָה בִּינִיתוּ אַשְׁר בְּנָה בִּינִיתוּ אַשְׁר בְּנָה בִּיִית אַשְׁר בְּנָה בִּינִית אַשְׁר בְּנָה בִּיִית אַיִּיים בִּינִית אַשְׁר בְּנָה בִּינִית אַשְׁר בְּנָה בִּיִית אַיִּים בִּיִית אַיִּים בְּיִיתְּיִים בְּיִבְּיִם בְּיִיתְ בִּיִית בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִם בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִּבְיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִּבְּיִים בְּיִּבְיִים בְּיִים בְּיִבְּיִם בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִבְיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִיבְים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיבְּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְים בְּיִים בְּיבְּים בְּיִים בְּיבְיבְים בְּיִּים בְּיבְיבְיבּים בְּיבּים בְּיבְיבְּיבְיבְים בְּיבְים בְּיבְּיבְים בְּיבְּיבְים בְיבִּים בְּיבְיבְיבְים בְּיבְּיבְים בְּיבְּיבְיבְיבְּיבְיבּים בְּיבְיבְּיבְיבְים בּיים בְּיבְּיבְיבְיבְים בְּיבְיבְיבְיבְיבְיבּים בְּיבְיבְיבְיבְּיבְיבּים בְּיבְּיבְיבְיבִיבְיים בְּיבְיבְיבְיבְיבִים בְּיבְיבְיבְיבְיבְּיבְים בְּיבְיבְיבְּיבְים בְּיבְּיבְים בְ שלמה מֶלֶךְ ישְׁרָאל לְעַשְׁתֹרֶת שָׁקָץ צידנים וֹלְכָמוֹשׁ שָׁקָץ מוֹאָב וְלְכְמוֹשׁ שָׁקָץ מוֹאָב וְלְלְכָמוֹ תוֹעֲבַת בְּנֵי עַמוֹן טמא המֶלֶר:

מלכים ב כג יג מלכים ב גו יג 9 וַיִּעשׁ שְׁלמה הָרע בְּעִינֵי יִין וְלֹא מִלָּא אָחֲרי יִיְ בְּוְדִר אָבִיו: מלכים א יא ו 10 וַיַּעשׁ הַיָּשָׁר בְּעִינֵי יִיִּ ויֵלֶךְ בְּכָל דֶּרֶךְ דָּוִד אָבִיוּ ולא סֶר יִמִין ושִׁמאול:

מלכים ב כב ב מינים בבב 11 וְבָמהוּ לֹא הָיָה לְפָּנְיוּ מֶלֶךְ אֲשֶׁר שָׁב אֶל יִיְ בְּכְל לְבָבוֹ וּבְכָל נַפְּשׁוֹ וּבְכָל מָאדוֹ בְּבל תּוֹרָת מֹשֶׁה ואַחַרִיו לא קם כמהו:

מוסף תוספות

א. ע"ז גמורה. תום' הרא"ש.

אלא מעתה או יבנה יהושע כו'. הקשה הר"ר אלחנן דבחלק (סנהדרין דף 16:) מפקינן מדכתיב אז יבנה יהושע ולא כתב אז בנה מכאן לתחיית המתים מן התורה אם כן אתא לדרשה ה"נ

אתא לדרשה דהכא ואומר ר"י דמ"מ פריך מדלא כתיב שבקש לבנות אלא יבנה ש"מ שרולה לומר שבנה כההוא דיהושע דודאי בנה:

בה אחרונים לא עשו ותלה בהן בו'. לא שייך למימר הכא מקום הניחו לו אבותיו להתגדר בו כדחמר בפ"ק דחולין (דף ז. ושם:) גבי נחש נחשת שביער חזקיה דהתם לא ביערוהו אבותיו שהיו יראים לבערו לפי שעשאו משה על פי הדבור אבל הכאא למה היו מניחים מלבערם: דצוציתא. אומר ר"ת דאמר במדרש שהיה נר דולק פעל ראשו:

הדרן עלך במה בהמה

עבדך יוירגְל בעבדך אל אדוני המלך ואדוני המלך כמלאך האלהים ועשה המוב בעיניך יואמר לו המלך למה תדבר עוד דבריך אמרתי אתה וציבא תחלקו את השדה ויאמר מפיבשת אל המלך גם את הכל יקח אחרי אשר בא אדוני המלך בשלום אל ביתו אמר לו אני אמרתי מתי תבא בשלום ואתה עושה לי כך לא עליך יש לי תרעומות אלא על מי שהביאך בשלום היינו דכתיב יובן יהונתן מריב בעל וכי מריב בעל שמו והלא מפיבשת שמו אלא מתוך שעשה מריבה עם בעליו יצתה בת קול ואמרה לו נצא בר נצא נצא הא דאמרן בר נצא דכתיב יויבא

שאול עד עיר עמלק וירב בנחל אמר רבי מני על עסקי נחל שאמר רב יהודה אמר רב בשעה שאמר דוד למפיבשת אתה וציבא תחלקו את השדה יצתה בת קול ואמרה לו רחבעם וירבעם יחלקו את המלוכה אמר רב יהודה אמר רב אילמלי ילא קיבל דוד לשון הרע לא נחלקה מלכות בית דוד ולא עבדו ישראל ע"ז ולא גלינו מארצנו: אמר ר' שמואל בר נחמני א"ר יונתן כל האומר שלמה חמא אינו אלא מועה שנאמר יולא היה לבבו שלם עם ה' אלהיו כלבב דוד אביו כלבב דוד אביו הוא דלא הוה מיחטא נמי לא חטא אלא מה אני מקיים זויהי לעת זקנת שלמה נשיו המו את לכבו ההיא כרבי נתן דר' נתן רמי כתיב ויהי לעת זקנת שלמה נשיו המו את לבבו והכתיב כלבב דוד אביו כלבב דוד אביו הוא דלא הוה מיחטא נמי לא חטא הכי קאמר ויהי לעת זקנת שלמה נשיו הטו את לבבו ללכת אחרי אלהים אחרים ולא הלך והכתיב יאז יבנה שלמה במה לכמוש שקוץ מואב שבקש לבנות ולא בנה אלא מעתה יאז יבנה יהושע מזבח לה' שבקש לבנות ולא בנה אלא דבנה הכא נמי דבנה אלא כדתניא רבי יוםי אומר ^פואת הבמות אשר על פני ירושלים אשר מימין להר 🌣 המשחה אשר בנה שלמה מלך ישראל לעשתרות שקוץ צדונים וגו' יאפשר בא אסא ולא ביערם יהושפט ולא ביערם עד שבא יאשיה וביערם והלא כל ע"ז שבארץ ישראל אסא ויהושפט ביערום אלא מקיש ראשונים לאחרונים מה אחרונים לא עשו ותלה בהן לשבח אף ראשונים לא עשו ותלה בהן לגנאי והכתיב יויעש שלמה הרע בעיני ה' אלא מפני שהיה לו למחות בנשיו ולא מיחה מעלה עליו הכתוב כאילו חמא אמר רב יהודה אמר שמואל נוח לו לאותו צדיק שיהא שמש לדבר אחר ואל יכתב בו ויעש הרע בעיני ה' יאמר רב יהודה אמר שמואל בשעה שנשא שׁלֹמה את בת פרעה הכניםה לו אלף מיני זמר ואמרה לו כך עושין לעבודה זרה פלונית וכך עושים לע"ז פלונית ולא מיחה בה יאמר רב יהודה אמר שמואל בשעה שנשא שלמה את בת פרעה ירד גבריאל

על עסקי נחל. ומה על נפש אחת אמרה תורה הבא עגלה ערופה בנחל נפשות הללו על אחת כמה וכמה אם גדולים חטאו קטנים מה חטאוש: ולא עבדו ישראל עבודה זרה. שעל ידי שנחלקה המלכות העמיד ירבעם העגלים שלא יעלו ישראל ירושלים לממשלתו של רחבעם: שלמה העת. בע"ן:

כדר' נתן. דשני קרא הטו ללכת והוא לא הלך: הכא נמי דבנה. קשיא היא: אנא. מהכא תילף דלא בנה כדתניא רבי יוסי אומר כו': להר המשחה. לשון שמן דמתרגמינן משחח והוא הר הזיתים: מהיש ראשונים. מקיש את בנינו של שלמה לביעורו של יאשיהו מה יאשיהו לא עשה ביעור זה ותלו בו מן השמים לשבח הואיל וביער השאר שנעשה משמת יהושפט אף שלמה לא עשה בנין זה ותלו בו לגנות מתוך שלא מיחה בנשיו: שמש. לחטוב עלים ולשחוב מים בשכר לע"ו: ואל יכתב בו דבר זה. ללמדך שקשה התוכחה במי שבידו לימחות: מיני ומר. כלי שיר: נעד קנה. ושרטון מדבק בו עד שנוסף והולך וגדל שרטון חול ורפש וטיט שהים גורש: כרך גדול של רומי. שהוא מיצר לישראל והוא (איטליא) של יון במסכת מגילה (דף ו:): ביום שהעמיד ירבעם את העגלים נבנה לריף אחד. באותו שרטון שגדל שם בימי שלמה לריף כוך קטן מליידין שעושין מן קנים ומן ערבה ומאז נתוספו בתים על בתים: איעליאה. שם העיר והיא ממדינת יון וכשנטלה רומי מלכות יוונים לכדוהו ונהפך להם: יאשיהו חטא. דכתיב שב אל ה׳י׳ משמע דחטא מעיקרא: מכן ה'. שישב על כסה מלכותו דכתיבי בו ח׳ שנה וגו': עד כן י"ח. שמלא חלקיה את הספר ועיין ודקדק בתורה ובדיניה בכתב ובעל פה והבין שמא טעה בדינה: נטל מוה. ממי שנתן לו תחילה: ה"ג ואמרי לה אחא אחוה דאבא אבוה דרב ירמיה בר אבא: נתן דלוליתה. על שם ניצוצין דנורה

אם גדולים חטאו קטנים מה חטאו. סליק פרק במה בהמה

רבינו חננאל

נצא בר נצא. [כלומר מפיבושת שאמר אין לי סליקא על מי שהביאך לכאן . בשלום, זה נמצא. ובר [נצא] כלומר שאביו שאול נמצא, כלומר... ויבא שאול וירב בנחל, נתקיים במפיבושת

נצא וכר נצא]. הדרן עלך כמה כהמה

בציצית ראשו: הדרן עלך במה בהמה

שהמלאר פשט את ידו והיבל תשובתו

לישנא אחרינא על שאחזו המלאך

ונעץ קנה בים ועלה בו שירטון ועליו נבנה כרך גדול [של רומי] במתניתא תנא אותו היום שהכנים ירבעם שני עגלי זהב אחד בבית אל ואחד בדן נבנה צריף אחד וזהו אימליאה של יון: א"ר שמואל בר נחמני א"ר יונתן כל האומר יאשיהו חמא אינו אלא מועה שנאמר ייועש הישר בעיני ה' וילך בכל דרך דוד אביו אלא מה אני מקיים ייוכמוהו לא היה לפניו מלך אשר שב וגו' אשכל דין שדן מבן שמנה עד שמנה עשרה החזירן להן שמא תאמר גמל מזה ונתן לזה תלמוד לומר בכל מאודו שנתן להם משלו ופליגא דרב דאמר רב אין לֶך גדול בבעלי תשובה יותר מיאשיהו בדורו ואחד בדורנו ומנו אבא אבוה דרבי ירמיה ∘בר אבא ואמר לה אחא אחוה דאבא אבוה דרב ירמיה בר אבא דאמר מר רבי אבא ואחא אחי הוו אמר רב יוסף ועוד אחד בדורנו ומנו עוקבן בר נחמיה ריש גלותא והיינו יינתן דצוציתא אמר רב יוסף הוה יתיבנא בפירקא והוה קא מנמנם וחזאי בחילמא דקא פשט ידיה וקבליה:

הדרו עלד במה בהמה